

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. | Félévre — — — — — 4.80 kor
Negyedévre — — — — — 2.40 " | Egyes szám — — — — — 20 "
A Szövetség tagjai díjtanulul kapják.

Közgyűlés után.

A vasuti munkások országos szövetségének évi közgyűlése lefolyt. Amint előre vártuk, ügyünk komolyságához hiven, öntudatos férfiakhoz méltóan.

Egy esztendő munkájának eredményéről, egy esztendő küzdelmeiről és örömeiről szól a közgyűlés résztvevőinek beszámolója. Megdobban minden öntudatos vasutas szíve, ha arra gondol, hogy szövetségünk az elmúlt időket nehéz, elszánt és áldozatkész küzdelemmel élte át. Az igazság fegyverével kezünkben küzdöttünk, az üldözések, az árulások és megrendszabályozások ezer veszedelmével szemben. Küzdöttünk és harcoltunk, erről szól a közgyűlés tagjainak a beszámolója.

Szövetségünk alakulása előtt kevesen kezdtük és folytattuk e harcot. Ugy a fővárosban, mint a vidéken egy-két munkástársunk lobogtatta csak a felvilágosodás zászlaját. Aki tudja, hogy a leghatalmasabb kapitalista vállalatokkal, köztük magával az államhatalommal kellett küzdelmeinket felvenni, aki tudja, hogy egyenesen törvényt alkottak, minden öntudatos vasutasmozgalom letörésére, annak bámulnia kell, hogy az erőszak ezernyi eszközével sem sikerült letörni szövetségünket. Egyetlen szakmára, még talán a földmunkásokra sem hoztak olyan drákói törvényeket, mint a szolgálati rendtartásnak nevezett fegyháztörvény. Minden szabadabb mozgalomnak kerékkötője, egyesülési jogunknak pedig egyenesen megölője ez a törvény, amely szégyenre válik Magyarország törvénytárának. Ilyen körülmények között ültek össze közgyűlésre Magyarország öntudatos vasutasai, ilyen körülmények között oszlott széjjel, hogy a jövőben is a még meg nem szűnt nehéz viszonyok között folytassa azt a munkát és nehéz feladatot, amelyet minden öntudatos vasutasra a kötelesség hárit. Az elmúlt évet sem töltöttük tétlenül és a jövő sem lesz a pihenés ideje. A közgyűlés lefolyása azt mutatja nekünk, hogy eddig sem volt pihenés, de nincsen ma sem és ezután még kevésbé lesz, mert szövetségünk fejlődése mindnyájunk anyagi és erkölcsi javának előmozdításával egyenlő.

Örvendetes dolog volt a közgyűlésen hallani, hogy a vasuti munkásság most már mindenütt belátja, hogy a szervezkedésének alapjait a modern munkásmozgalom alapjára, az osztályharc álláspontjára kell helyezni. Emlékezzünk csak vissza a múlt évi közgyűlés lefolyására. Számosan voltak közöttünk, akik a modern munkásmozgalom céljai felől tisztában voltak és mégis csak suttogva mertek beszélni róla, nehogy a még nem tisztán látó munkástársaink kedvéért szervezetünk egysége megbomoljon. És ime egy év múlva e tekintetben lehullott közöttünk a válaszfal, ma minden öntudatos vas-

utas céljai elérését csak az osztályharc alapján tartja lehetőnek. Ennek megértését nem tisztán a mi agitációnknak köszönheti az öntudatos vasutasoknak ma már számottevő nagy tábora, hanem köszönheti részben annak a szűkkörű és rövidlátó hatalomnak, amely a mi agitációnk nagyobb felét elvégezte helyettünk. Az a sok jogtörés, a hatalomnak minden erőszakoskodása egy-egy agitacionális lépés volt a mi érdekünkben.

De hogy mit végeztünk, hogy a szövetség teljesítette-e a célját, hogy tömörülésünkkel értünk-e célt, azt elintézte a szövetség közgyűlésének öntudatos bírálata. A múlt a történelemé, a jelen és a jövő azonban a miénk. A vasuti munkások szövetsége nehéz küzdelem és nagy áldozatok árán jött létre s bár a múlt év folyamán akárhányszor törtek is ellene, mégis a vasuti munkásság ragaszkodása szövetségéhez meghiúsította ezt a szándékot.

Míg a múlt közgyűlésen a vasutasok tartatlan gazdasági helyzete és egyéb sérelmei uralták a vita folyamát, a jelen közgyűlés lefolyása alatt konstatalható volt az, hogy egy-két kategória panaszát leszámítva, a vasutasok rájöttek arra is, hogy szövetségünk nem tisztán az anyagi javak kielégítésére alakult, hanem olyan kulturmissziót is kell szolgálnia, amelyek megvalósítása, ha mai viszonyok között nehézségekkel is jár, de a közel jövő megoldandó kérdései közé tartozik.

Feladataink közé tartozik a tagtársaink szellemi szükségleteinek kielégítése. Tanítani és nevelni a vasutasokat, hogy az igazság tiszta szemüvegén tanulják megismerni társadalmi berendezéseinket, ez a mi kulturprogramunk. Szövetségi életünket kiepíteni, a szolidaritás nagy és nemes eszméjét a vasutasokban ápolni és fejleszteni is oly elhárítatlan feladataink közé tartozik, amelynek, ha szükség van rá, esetleg tettekben is meg kell nyilvánulnia.

És még egy dologról kell megemlékeznünk. A Máv. újabb rendeletéről, arról, amelyet a szolgálati főnökökhöz intézett, hogy a szövetségünk alapszabályszerű közgyűlésére szabadságot és szabadjegyet ne adjanak. Ennek ellenére is találtak tagtársaink módot arra, hogy közgyűlésünkön megjelenjenek. Mi nem kérünk különleges jogokat, mi nem kérünk hivatalos támogatást, de jellemzőnek tartjuk, hogy amit egy egyesületnek alapszabályaiban kötelezővé tesznek, azt a másik oldalon bizalmas rendeletekkel a szolgálati főnök urak kényekedvének szolgáltatók ki.

De kiállottuk ezt is. Azt lehetővé tehetik, hogy egyesek elmaradjanak országos tanácskozásainkról, de hogy ezen tanácskozások határozatai el ne jussanak a sinek birodalmának minden részébe, arra nincs sem elnökgazgatói, sem miniszteri hatalom,

hogy megakadályozhassák. A közgyűlés után, az új munka kezdetén, büszkén tekinthetünk vissza a múltra, bátran és félelem nélkül nézhetünk előre a jövőbe. Mert ime: a most lezajlott országos közgyűlés ékes dokumentumja, hogy a vasuti munkások helyes uton haladnak. Most, hogy a megpróbáltatások nehéz napjai elmúltak, nem szabad fél uton megállani. Szövetségünk minden egyes ténykedésének bizonyítania kell, hogy a vasuti munkások szövetsége oly öntudatos emberek szervezete, akik ügyük igazságos tudatában feltartóztatlanul haladnak céljuk felé. A fejlődés örök törvénye mutatta meg nekünk ezt az utat, amelyről semmiféle megfélemlítés többé le nem téríthet. Tántoríthatlanul megyünk előre — mindig csak előre!

SZEMLE.

Egy minta-ebédlő.

Amidőn ebédlőről van szó, ugy mindenkor a kényes uriosztály ebédlőjét értik alatta, mert a szegény munkásembernél ez csak üresfogalom. Az urak ebédlőjükkal találkozhatunk otthon, a vendéglőkben, ahol nagyuri kényelemmel, zavartalanul költethetik ellucullusi lakomájukat; télen meleg, nyáron eléggé hűs szobában.

A szegény munkásember ezzel mind nem rendelkezik, az ő ebédlője, melyen száraz kenyér és darabka szalonnáját kell elfogyasztania, már nincs ily kényelemmel berendezve, neki otthon, a konyhában egy asztal képezi ebédlőjét, melyen, ha munkaadója ettől is nem számüzné, ezen szerény ebédjét is örömmel, nem pedig keserűség-teljes szívvel fogyasztaná el, így is éreztetve vele az osztálykülönbséget. Válopereknél kissé furcsának tűnnek fel az ágytól, asztaltól elválasztási ítéletek, pedig a szegény embernél kár mindezekkel bíráinknak fáradozniok, ezt elvégzik a mai társadalom kizsákmányolói, rideg, érzéstelen politikájukkal. Bebizonyítjuk ezen igazságot azzal, hogy a munkásember nem lakhat munkahelyéhez közel, ebédre haza nem mehet, rövid ebédidejénél fogva. Sőt még a tulhosszu éjszakába nyúló, testet-lelketlő munka után, amidőn hazaérkezik családjához, le sem pihenhet. Így oldja meg minden törvény nélkül a mai társadalom az ágytól-asztaltól elválást. Azonban ha már senkitől, de legalább az állam egy intézetétől: a Máv.-tól elvárhatnók, hogy kissé humánusabb intézkedéseket tegyen a munkás egészségügyi intézkedések terén. Egy minta-ebédlőt fogunk bemutatni annak jellemzésére, hogy mivel különb a Máv., mint bármely kapitalista. Nehogy tévedésben legyenek kartársaim az ebédlő felől, hogy ez talán a szentkoronás szövetségben vagy valahol az Andrásy-uton van, mert ezen ebédlő Palotaujfalu

van; oldalait egyik oldalról az istvántelki főműhely kerítése, másik oldalról a vasuti utstest kerítése képezi. A teteje? Az már nagyobb lévén, ez az egész égboltozat. Nyáron a nagy forróságban, télen a nagy hidegben ebédelnek ott a budapest-nyugoti pályaudvar raktári munkásainak százai. Családtagjaik agyonázva, fázva várják ott őket az ebéddel és nincs, ki mindezen bajokat észre akarná venni, orvosolni. A Máv. munkás tehát rosszabb helyzetben van, mint más vállalat munkása, mivel ott legalább tisztességes ebédlőről van gondoskodva. A Máv. munkás tehát a saját munkaerején, egészségén kívül. — hacsak nem akar még jobban nyomorogni, — kénytelen családját is, a Máv. humanizmus szent nevében, tönkretenni. Az utszéli koldus nem kénytelen így étkezni, mint a raktári munkás, mert az legalább kereshet magának száraz ülőhelyet, ahol ebédjét elköltheti, míg a Máv. raktári munkás nedves, hóval-jéggel borított talajra ülve kénytelen ebédelni csupán azért, mert ebédideje rövid, a vonatközlekedés rossz. Mind ezeken a bajokon kis jóakarattal lehetne segíteni, már a nyári menetrendet is úgy kellene szabályozni, hogy a Máv. raktári munkás ebédjét otthon költhesse el, ne kelljen neki és családjának betegséget szerezni, valamint ne kelljen illusztrálni a Máv. humanizmust, az arra haladó vonat utasai előtt.

„Demokrácia.“

Ezzel a jelszóval bolondítják a vasutasok ezreit a gróf Batthyány-féle szövetségek.

Nem is egy, hanem ezidő szerint három ily ösvér-vasutas-szövetség ellen kell küzdenie az öntudatos munkásnak.

Valamennyi a demokráciát hangoztatja, de hogy milyen ez a demokrácia, arról meggyőződést szerezhet ki-ki, aki a „Mozdonyvezetők Lapjába“ belétekint.

Az e havi száma közli a „Magyar Szent Korona Országai Mozdonyvezetők Szövetsége“ január 16-iki választmányi ülésének jegyzőkönyvét.

Ebben szóról-szóra ezt olvassuk:

„Mi nem azért kérjük a II. osztályu szabadjegyet, hogy tényleg egyszer vagy kétszer szabadságra akarunk menni, hanem azért, hogy a **III. osztályban utazó pórnéptől megszabaduljunk.**

A **III. osztályban utaznak a cigányok, a munkások, a kéményseprők** s ha mi vagy családtagjaink ezek mellé ülünk,

Csend.

Csend, mélységes, nyomasztó csend van. Mintha kriptákban, sirboltokban járnék, megcsap az enyészet, a mulandóság borzalmas lehelete.

Futni, menekülni szeretnénk innen, innen a **Közönynek, a Megalkuvásnak, a Csendes kérésnek eme Halálországából.** Futni, menekülni szeretnénk, de nem lehet, mert ide köt végzetem, hogy gondolkodni tudó fejjelem s fájo érzéssel lássam a természet büszkeségét, az Embert nagy „E“-vel, az Embert, az Emberek sokaságát, a **társadalmi** (?) lényt, mint siet, rohan, kezében a **Közöny** hatlövetü revolverével az **Élő** halottak országa, birodalma felé.

Ha mindezek után azt hinnék úgy fent, mint lent talán, hogy lázítani, izgatni akarom a már nem izgatható, lázitható kedélyeket, nagyon csalódnék mindkét fórum, mert hiszen a magam részéről is aláírom, hogy anyagi, szóval reális értékű kedvezményeket szervezettségünk erejével szerencsések valánk kiküzdeni. Munkánk ellenében megvan a mindennapi falatunk, testünket védő, takaró ruházatunk, de hisz ez megvan a kutyának, a sertésnek, az ég madarainak is! Elég lehet ez nekem?! Mint társadalmi lény, megelégedhetek én ennyivel?! Másra egyáltalában nincs szükségem?! Néma s lezárt az ajkatom? Nem tudtok vagy nem mertek gondolkodni? Oh feleljetek, feleljetek! Ez

ruhánkat bepiszkítják vagy ott trágár dolgokat beszélnek“.

Igy beszélnek egy „demokrata“ testületben s ugyanazok, akik ilyen trágárhangozattal nyilatkoznak a munkásokról, azok félnek a „trágár dolgoktól.“

Ilyenek a demokrata gróf csemetéi s ezek édesgetik a munkásságot a szentszövetségekbe.

A magyar kereskedelemügyi miniszter ur figyelmébe!

A **boszniai vasutak igazgatósága az absztinens vasutasok felszólítására** rendeletet intézett a pályaeorvosokhoz, melyben eltiltotta az alkoholtartalmu gyógyszerek kiadását s felhívta őket az alkohollenes akció támogatására. A szóbanforgó rendelet a következő:

Igazgatósági rendelet az összes pályaeorvosokhoz!

32720/1907. sz.

Sarajevo, 1907 szept. 18.

Tárgy: *Az alkohollenes küzdelem és a nem helyeseltető gyógyszerek rendelése.*

425. számú szolgálati utasítás.

Az összes pályaeorvosoknak!

A gyógyszerészlámlak átvizsgálásánál ismételtén tapasztaltuk, hogy az orvos urak a betegpénztár terhére gyógyborokat (chinavasbor, malátabor stb.) rendelnek.

A pályaeorvos uraknak a **leghatározottabban megtiltjuk ilyenféle készítmények rendelését** és minden e célból az igazgatósághoz intézett kérést visszautasítunk.

Az alkoholtartalmu készítmények helyett mindenkor alkoholmenteseket kell javasolni!

Mint hogy utóbbi időben az alkalmazottak körében oly törekvések észlelhetők, melyek az alkoholivás leküzdésére irányulnak, az orvos uraknak figyelmébe ajánljuk ezen törekvések előmozdítását az által, hogy úgy a rendelészekben, mint a betegágnál az alkalmazottakat az alkohol káros hatásáról felvilágosítsák és a nagyobb személyzettel bíró gócpontokon pedig megfelelő előadások tartásával igyekezzenek ez irányban kedvezőleg hatni.

L. Zerlauth
igazgató-helyettes.

A kereskedelmi miniszter ur figyelmébe ajánljuk eme rendeletet azért, mert a Máv. igazgatósága tudomásunk szerint még ezzel a kérdéssel csak annyiban foglalkozott, hogy érzékeny pénzbírságok kiadását rendelte el az ittas alkalmazottakkal szemben.

Azonban, hogy eme társadalmi betegségnek a mélyrehatóbb okait kutassa és annak alapján megfelelő intézkedéssel ellensúlyozza ennek a szörnyű kórnak a romboló hatását a vasutasok között, erre már igazán nem tartjuk képesnek a bürokratikus szellemű Máv. igazgatóságot.

Az osztálytudatos vasutas munkásság programjába vette az alkoholleni küzdelmet is. Felolvasásokon mindenütt szóba kerül ezen kérdés. Lapunkban állandóan foglalkozunk vele. Azonban a mi munkánk meddő marad, ha a hivatalos körök nem követnek el minden lehető, hogy az alkalmazottak ne legyenek kitéve az alkohol csábításainak.

Tudvalevő, hogy télen a nagy hidegben az állomásokon teát adnak az alkalmazottaknak. A tea rendszerint oly erős alkoholtartalmu rummal van felöntve, hogy az teljesen elszibbasztja az alkalmazottak idegeit.

A németországi vasutak már a tea helyett **jól elkészített levessel, melegedő szobával és jó meleg ruhával látják el az alkalmazottakat.**

Ugyanezeket a dolgokat és sok egyebet is kevés jó akarattal, szociális érzéssel nálunk is meghonosíthatná a magyar kereskedelmi miniszter.

Mi lesz az élelembevásárlási igazolvánnyal?

Kivonat

a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Öngyméltósága f. évi június hó 6-án 45.931. szám a. kelt magas rendeletéből.

„A jelzett kedvezményeken kívül a munkások közül azok, kik nősek, vagy nőtlének ugyan, de igazolják, hogy saját háztartást vezetnek, **élelembevásárlási igazolványt** is kapnak.“

Idestova nyolc hónapja, hogy ezen kétségkívül humánus rendelet megjelent. Ezen idő alatt hetvenhétyszer ki lehetett volna állítani az igazolványokat, ha el nem sikasztanak lent a felülről néha-néha megnyilvánuló csekélyke belátásszülte rendeleteket.

Mindenfelől jönnek a panaszok, hogy még most sem kapják meg az igazolványokat.

Hatvanban meg pláne már be is fizették ez előtt hat hóval az igazolvány kiállításért a koronákat, azonban most se pénz, se posztó, illetve bevásárlási igazolvány.

Jó lenne tán felülről — a rendelet terem-

a hangtalan némaság mérges törével szívembe döf, csontváz ujjával torkomat fojtogatja, a hangom már-már elcsukló: fe... lel... je... tek... fe... lel... je... tek...

Csend... mélységes, nyomasztó csend van.

Csak egy, egyetlen egy a tömegből nyilatkozna meg, ha nem is a hangjával, csak úgy lopva, fejbólintással, csak egynek a szeméből olvashatnám ki a **szellemi táplálék utáni vágyakozást.** Avagy elrejtőztek ők talán? Mert lehetetlen, hogy Emberek, Emberek sokasága ily bántó közönyt nyel morzsolják le életüket. Hogy ne élne szívükben a vágy a **rövidebb munkaidő** kivívásával nemcsak testileg, de szellemileg is élni. Avagy meri-e valaki azt állítani, hogy a vasuti munkás társadalmi lény.

Ha a műhely, a vasuti kocsik teteje, fékbódéja, mint ahol teljes életét tölti, társadalmi ügyeknek közvetítő helyei, úgy ők a legkiválóbb társadalmi lények! Tudjuk azonban, hogy a műhelyben dolgozunk (még pedig akkordban), a vasuti kocsik tetején, fékbódéjában káromkodunk a „kényelmes“ utazás, esetleg a „késés“ miatt.

Vasuti munkások! Testvéreim!

Kérve kérlek benneteket, ne tegyen közönyössé benneteket az elért eredmények fölött való megnyugovás.

Egy új küzdelem, egy új harc előtt állunk: a **műveltség megszerzésének** harca előtt.

Ezt pedig csak a rövidebb munkaidő kivívásával lehet elérni.

Ha korábban letehetnők a kenyeret kereső szerszámainkat, még volna időnk a tanulásra, önképzésünkre. Ezzel szemben szinte hallom a gáncsot, a megvetést: Hogy így, meg úgy, a vasuti munkás közömbös a szép és nemes iránt, nem érdekli a tudomány, hiszen mi mindent megteszünk, kihozatjuk a Szabad Lyceumot s az eredmény átlag, sokat mondva: 10 vagy 15 hallgató.

Hát biz én a magam részéről ezen cseppet sem csodálkozom; 10 és fél órai munkaidő után nem igen lehet az embernek kedve a tudományt kanalazni.

De még más okból sem látogathatjuk, hiszen tudvalevő, hogy több, mint 60 százaléka vidéken lakik s ittmaradása esetén csak valamikor éjfél tájban vagy még később vetődhetne haza. Hogy ez a nagy áldozat arányban volna-e a Szabad Lyceum előadásán elsajátított ismeretnek értékével — aligha hiszem! De nemcsak a vidéken, hanem a városban lakók is nagy áldozatot hoznának.

Héj, ha így szétforgácsolva nem volnánk, ha mindnyájan közel a műhelyhez, egy helyen lakhatnánk, de minden másként volna! Saját házuk, helyiségünk lehetne, melyben az igazi, hamisítatlan tudományt hirdetnék az arra hivatottak.

Ha... ha... volna... volna... Száz volna sem ér egy „van“-t. *Innomináta.*

tőjétől — barátságosan figyelmeztetni a mérvadó köröket, hogy ezen rendelet végre is hajtható: mert nem világcsalásra készült.

Boszniából

vettük a következő sorokat:

Tekintetes szerkesztőség!

Talán nem lesz érdektelen, ha néha-néha magyar vasutas-testvéreink is tudomást szereznek arról, hogy minő bajok, sérelmek gyötrik a boszniai vasutak alkalmazottait.

Bizony nem is tudjuk, hogy hol kezdjük meg a rengeteg sérelmeink felsorolását.

Alapjában véve lényeges eltérés nincs a mi, valamint a magyarországi vasutasok sérelmei között.

Betegsegélyző, nyugbérpénztár, balesetbiztosítás, konzum, a béremelés körül történő igazságtalanság.

Ugyanezek a sérelmek állanak fenn magyar kartársainknál is azzal a különbséggel, hogy ezeknek jórészt önök a már szépen kifejlesztett szervezetükkel, annak erejével megszüntették. Nálunk ellenben ezek a kérdések most fognak aktuálisvá válni.

Ez az év lesz valószínűleg mozgalmunk történetében a legküzdelmesebb!

Az 1907. év május havában kiküzdöttük a 9 órai munkaidőt, ami azóta már az összes fűtőházakban bevezetett.

Megkaptuk a nyugbérpénztárt is, azonban kevés a köszönet benne, oly sérelmes az reánk.

Most pedig a mi jó igazgatóságunk egy millió korona „állítólagos“ deficittet akar eltüntetni a mi rovásunkra. Cselekedeteikben nem válogatósak, hogy eme céljukat elérhessék, megkezdették az amugy is csekély számú munkásság elbocsátását.

A fűtőházi alkalmazottakat és napszámósokat, kocsiolajozókat és olyan iparosokat is, akik 5—10 éve szolgálják a vasutat, irgalom nélkül elhocsátják.

Az órabérek leszállításával is lehet eredményt elérni — gondolják — és leszállítják a vizsgáló lakatosok és fűtőházi iparosok bérét.

Egyelőre általános ismertetésül ennyit közlünk, azonban legközelebb ismét igénybe vesszük becses lapjukat, hogy a magyar közvélemény is megfelelően informáltassék az itteni áldatlan viszonyokról.

A rangsorok közzététele.

Az államvasutak igazgatósága a szolgálati rendtartás 4. szakasza értelmében — egy vaskos könyv alakjában — közzétette a kinevezett alkalmazottjainak A) és B) táblázatba sorozott rangsorát.

Régi kívánsága a vasutasoknak, hogy ez a rangsor nyilvános legyen. Minden vasutasmozgalomnak egyik főkövetelése a status nyilvánosságának kérése volt. Bátran állíthatjuk, hogy ez a kérdés szintén kijegecsedett a vasutas mozgalomban. A status nyilvánosságától várta sok visszazoritott vasutas, hogy a protekció nem lesz olyan szembeszökő, hogy az előléptetések terén a korrupció nem lesz olyan botrányos.

Ez a dolog, amiért a vasutasok évek hosszu során át harcoltak és küzdöttek, ma már befejezett tény. Azonban sietünk kijelenteni, hogy az A) táblázatiakra nézve szomoruan sérelmes és a B) táblázatbeliekre nézve a fizetésrendezési törvény rendelkezése értelmében nincs semmi gyakorlati értelme.

Az A) táblázatbeliek rangsora a különböző fizetési csoportokban és fokozatokban nem a szolgálati időnek megfelelőleg, hanem valamely ismeretlen rendszer alapján van megállapítva. Így történt meg aztán, hogy egy és ugyanazon fizetési és rangcsoportban levő alkalmazott, ha régebbi alkalmazott is, sok esetben a rangsorszáma nagyobb más kartársánál, aki jóval később jött a vasut szolgálatához.

Most már ha a kereskedelmi miniszter a törvény értelmében megengedett 25%-os rendkívüli előléptetést rendezi, meg fog történni, hogy az az alkalmazott, aki eddig is dédelgetett kedvence volt a protekciónak,

a status jelenlegi rangsora szerint ismét előlép szolgálati időben idősebb kartársa fölött. Ilyen statutus kár volt a nyilvánosság elé bocsátani, mert a Máv.-nál dúló korrupciós protekciónak sohasem lesz szebb történelmi dokumentuma.

A B) táblázatba sorozott kartársainkra nézve, mint már fentebb jeleztük, a status nyilvánosságának nincs semmi gyakorlati értelme. A B) táblázatba sorozott alkalmazottak semmi körülmények között soron kívül elő nem léphetnek, sőt a fizetésrendezési törvény egyenesen erre vonatkozólag tiltó rendelkezéseket tartalmaz. Már pedig, ha a törvényben megállapított várakozási idő letelik, előlép mindjárt, ha 1000. számot viseli is a rangsorban, azelőtt pedig a törvény megkerülése nélkül lehetetlen volt.

Ez a tény mindenestre bevilágít a törvényhozás és a mi intéző köreink anti-szociális gondolkodásába és lelkületébe. Ha ezzel a ténynel a protekciót akarták volna agyonütni, akkor tessék a rendkívüli előléptetés szabályát a hivatalnokokra is eltörölni. De úgy látszik, ott szükség van ezen jutalmazásszámba menő határozatra, mert hiszen a hivatalnok urak rendezkednek, parancsolnak és basáskodnak a munkások és egyéb alkalmazottak fölött. És miután a mai viszonyok között a Máv.-nak nagyobb szüksége van erre, mint valaha, gondoskodni kellett törvényhozási felhatalmazásban erről jóelőre.

A status nyilvánosságának mindkét rendbeli alkalmazottakra csak az esetben lehetett volna a gyakorlati életben értelme, ha kartársaink a szolgálati időnek megfelelően láttattak volna el rangsorszámmal. Ha ez így történik, az esetben, ha a rangsornak megfelelőleg történik a rendkívüli előléptetés, ki van zárva a protekció. A mai viszonyok között azon táblázatban is, ahol történhet rendkívüli előléptetés — ezen tény által — a protekció még kirívóbbá, még gyalázatosabbá válik.

Hogy mennyire dul a protekció, semmi sem bizonyítja jobban — különösen a szolgaszemélyzetnél —, mint az, hogy egy-egy ugyanazon fizetési és rangcsoportban 8—10 év között váltakozik a szolgálati idő. Szinte hihetetlen, hogy például aki 1884-ben jött a vasuthoz, olyan fizetési osztályban legyen, mint aki 1894-ben jött. Sajnos és szomorú, de a vaskos könyvből számos példával tudjuk bizonyítani.

Ily körülmények között a status nyilvánosságának elveszett az értelme. Az 5—6 ezer vaskos könyv költségeit jövőre hasznosabb célra lehet költeni, például a vasárnapi munkaszünet rendezésére. Ilyen statusra senki se kíváncsi, ilyen status közzétételét, még ha törvénybe is van iktatva, senki sem fogja követelni. *Egyéb alkalmazott.*

Ki beszél tulipánról?

A *Népszava* írja a következőket: A tulipán jegyében született kormány megint remekelt: valami hat millió koronát juttat az osztrák gyáriparnak mozdonyokért. *Persze, ebben is Kossuth Ferenc ur honmentő keze működik közre*, az a kéz, mely a v. b. t. t.-t és a Lipót-rendet így akarja megköszönni annak, aki adta. A waggonhiánynak, a forgalom fennakadásának főleg az az oka, hogy nincs mozdony. A kellemetlen állapot, amely a koalíciós kormány uralkodásával együtt bénítja a kereskedelmet és az ipart, negyven darab mozdony megrendelésével akarnak segíteni. A mozdonyok megrendelését huzta-halasztotta a kereskedelmi kormány mindaddig, míg elkésett azzal, hogy hazai gyáraknál rendelje meg és *rászorult az osztrákra. A negyven mozdonyt hat millió korona értékben az egyesült osztrák mozdonygyárakban rendelték meg.* Ha kérdőre vonják őket, ha szemükre vetik, hogy a tulipán ezzel a megrendeléssel nem fog felvirágozni, ha akármit is csinálnak nekik, könnyen ki-mentik magukat: *muszáj volt, a haza érdeke kívánta, a kereskedelmi kormány a magyar ipar és kereskedelem érdekeit nem rendelheti*

alá érzelmi szempontoknak stb. A magyar mozdonygyárak elestek a megrendeléstől. Az osztrák mozdonygyárak megkapják a megrendelést és Kossuth Ferenc vígan dörzsöli a kezeit. Semmivel sem tartozik — mindenért megfizetett. És a tulipán? Hát ki beszél még tulipánról?

Egy ajánlásra méltó utazási iroda.

Minden modern városnak van egy-egy utazási irodája. Budapestnek is, amely a Máv.-tól évenként csekély 45.000 korona szubvenciót kap.

Néhány év előtt még két hasonló vállalat volt a fővárosban, mindkettő tisztességes haszonra tett szert; midőn azonban 1902-ben az „*Idegenforgalmi és utazási vállalat részvénytársaság*“ megalakult, rábírták a másik két vállalatot (gyöngéd nyomás és némi kárpótlás fejében), hogy budapesti fiókjaikat szüntessék be.

Arról volt ugyanis szó, hogy egy hazai vállalat részére monopóliumot szerezzenek, Ez annyival is könnyebben történhetett, mert arisztokraták is érdekelve voltak a dologban s a vállalat prospektusa világosan kimondta, miként egyedüli célja a turisták ezreit az országba önzliteni s ily módon Magyarország idegenforgalmát emelni.

Szapáry Pál gróf kieszközölte az állami szubvenciót, az igazgatóságba belekerült *Hunyady József* gróf, sőt a képviselőház háznagya, *Dessewffy Arisztid* gróf is.

Mindamellet az idegenek idecsodítása sehogy sem akart sikerülni. Így például az ország legregényesebb vidékére, a Tátrába való édesgetés sem sikerült, úgy, hogy ezen az egy ágon csupán 70.925 korona veszteség érte a vállalatot.

Annál jövedelmezőbb üzletág volt az emberkivétel.

Ugyanis a hazai menetjegyiroda részére biztosították a kivándorláshoz szükséges vasuti és hajójegyek egyedárusítását.

A kivándorlók csak a *Cunard Line* segélyével mehetnek Amerikába — hisz éppen ezért van határrendőrség.

És ez az üzletág az elmúlt évben 201.827 korona hasznot hajtott.

Az évi mérlegben ez a nyereség az egész ártatlannak látszó „*hajójegyek és pausálék*“ cím alatt szerepel.

A társaság részvénytőkéje 800.000 korona; a múlt évi tiszta haszon 316.985 korona, azaz 39.6% volt.

És hogyan tettek erre szert!

A hazai, a monopolizált és szubvencionált menetjegyiroda szemérmetlenül üzérkedik. Nem elégszik meg az eladott jegyek utáni százalékkal. Mint mindenütt, úgy a hazai menetjegyirodában is a világ bármely tájára szóló jegyeket lehet váltani.

Egy elbocsátott hivatalnok nem régiben szép leleplezéseket hozott nyilvánosságra. Így például a menetjegyiroda egy oly jegy után, amelynek tarifaszere ára 43 kor. 6 fillér, 64 korona 80 fillért fizettet az utazókkal.

Egy 183 koronás körutazási jegyért pedig 212 koronát fizettet. Különösen a körutazási jegyekkel lehet a közönség rovására „dolgozni“. Hogy miként cselekszenek, az kitetszik a következő példából: Az utijegy Chrisztániától Bergenig egy személy részére 137, két személy részére 245, három személy részére 418 és négy személy részére 518 márka. Ha azonban egy négy személyből álló társaság a menetjegyirodában szerzi be a jegyeket, úgy elhallgatják előttük ezt a kedvezményt és 518 márka helyett $4 \times 137 = 548$ márkát fizettetnek meg az utazókkal.

Egy ideig a társaság hivatalos címe így hangzott: „*A magy. kir. államvasutak központi menetjegyirodája*“. Később ezt a címhasználást megvonták. Igen természetes, a Máv. „*jó hírnevére*“ ügyelni kell.

De hogy a szubvenciót is megvonnák, arra senki sem gondol. Vajjon nem volna-e okosabb ezt a 45.000 koronát a Máv. személyzetének javadalmazására fordítani?

Arb. Zeit.

Egy súlyos beteg gyógyulása.

A „Visszhang” közgyűlése.

Rég bebizonyult igazság az, hogy amíg egy súlyos beteg kimulásának a természet törvénye szerint meghatározott végórája el nem érkezik, addig a természet szerű halál beálltát sürgetéssel előbbre vinni nem lehet; sőt számtalan esetben csak arra lehet jó az ily természetellenes halálnak a megsürgetése, hogy azok, akik a haldoklóhoz szeretettel simulnak, figyelmességük felkeltése folytán a legnagyobb buzgalommal lássanak hozzá a kimulásnak szánt megmentéséhez. Így történt az a keleti kocsiműhely dalárdájával is.

A k. p. u. kocsiműhely „Visszhang” dal és önműködési köre általában ismert nemcsak vasuti körökben, de a daléletben is, ami annak tulajdonítható, hogy tagjai az emberi érzés igen magasztos tudatától áthatva teljesítették dalos kötelességüket. E dalkör tagjai számtalan esetben tettek nagyon üdvös szolgálatot a vasuti társadalomnak.

Azonban mivel minden nemes és magasztos cselekedetnek meg vannak a maga ellenzői is, így az említésben levő dalkörnek is voltak ellenzői, kik a dalkörrel éreztetvén jogosulatlan bosszuvágyaikat, annak súlyos betegséget okoztak.

A „Visszhang” dalkör folyó hó 8-án, este 7 órától kezdődőleg tartotta meg rendes évi közgyűlését. A jelentések megtétele után, mit a közgyűlés általános meglepedéssel vett tudomásul, Boros Adolf főmérnök műhelyfőnök, ki a dalkörnek hivatalból kinevezett elnöke, azon indítványt állt a közgyűlés elé, hogy ismerje be a közgyűlés a dalkör nagy betegségét és mondja ki a feloszlást. Az indítványt egyhangulag elvetették, ami azonban hatás nélkül még sem maradt, mivel a tagok ez alkalommal belátták a tényleg fennálló nagy betegséget és együttes erővel vállalkoztak annak orvoslására, amely nagy munkának a megvalósítására a hivatalból kirendelt elnök mellé segédként Kiss Miklóst választották meg alelnöknek, a hivatalos jelöléssel szemben.

Egy későbbi indítvány alapján kimondta még a közgyűlés az alapszabály oly értelmű módosítását, hogy a dalkör esetleges feloszlása esetén a vagyon a Vasuti Munkások Országos Szövetségét illeti meg.

Megemlítést érdemel az elnöknek a közgyűlés folyama alatt tanusított azon tárgyilagosságot és pártatlan eljárását, amelylyel a gyűlést vezette.

Ahonnét nincs szabadulás.

Vettük a következő levelet:

T. Szerkesztőség!

Igen lekötöznék, ha tanácsdal szolgálnának azt illetőleg, miképpen tudnék a Vasutas Szövetségtől megszabadulni.

A pályafelügyelő 1906-ban belépésre kényszerített, úgy engem, mint társaimat, ama ígérettel tetőzve csábítgatásait, hogy a szövetség mindent kieszközöl számunkra. Hogy ez még ma is csak ígéret, azt tudják önök jól.

Ugyanaz a pályafelügyelő birt bennünket arra is, hogy 1907 elején a szent konzumba belépünk.

Le is vontak a szentek javára 1907-ben 11 korona 65 fillért. Valószínűleg 8 koronát a tagsági járulék fejében, 3 kor. 65 fillért pedig a konzum 30 koronás részjegyének törlesztése fejében.

1907 október havában sok száz társammal egyetemben bejelenttem a kilépésemet, mégis e hó elején 2—4 korona levonást eszközöltek a szentek javára.

Arra nézve kérem tanácsukat, miként követelhetném én vissza a jogtalanul levont 5 kor. 65 filléremet?

Sem magam, sem társaim nem bírnak ettől a vámpír-szövetségtől megszabadulni.

Ugy én, mint társaim a sirig hálások volnánk, ha jó tanácsdal segítenének rajtunk.

Lic megállóhely. *Mihaljevic Antai*
95. sz. pályábr.

A dolog nyitja igen egyszerű. A kilépések beérkeztek ugyan a szentekhez, de ezek nem jelentették be az egyes üzletvezetőségnek.

Igy eshetett meg, hogy a levonások megtörténtek.

Legjobban teszik, ha aláírásokat gyűjtenek, amelyben tiltakoznak a levonások ellen és ezt a tiltakozó ívet betérjesztik az üzletvezetőséghez.

A főfelügyelőség figyelme egyébként erre is kiterjeszkehetne. *Biztos tudomásunk van arról, hogy az összes kilépettek terhére még ma is eszközlik a levonásokat.*

A Batthyány-kultusz.

Szinte undorítóvá válik már az a sok diszbeszéd és diszbed, amelylyel Batthyányt, a diszgombozót „ünnepelni” vélik. A „Vasutas Szövetség” még a borközi hangulatban elmondott tóztokat is leközi.

Hát, aki élvezetet lel ezek olvasásában, ám tegye, mi csak kötelességérzetből olvastuk át, hogy megtehesstük észrevételeinket.

Meg is tesszük.

Január 20-án a szentek központi vezetőségi ülésén egy küldött többek közt a következőket is mondta:

„Födolognak tartom e téren, hogy megszűnjék a baksis-rendszer, hogy a vasuti alkalmazottak ne tegyék ki magukat annak, hogy egy pár hatosért kényszerüljenek eltérni az utazó közönség gorombáskodását. (Élénk felkiáltások: Nem ide tartozik!)

Ennek a küldöttnek figyelmébe ajánljuk Madary Gábor urat, a Józsefváros örökös képviselőjelöltjét, aki a vasuti kalauzokat pofonokkal traktálja, nemcsak gorombaságokkal.

Ugyanez a Madary Gábor mondott felköszöntőt Batthyányira, akit a bíróság elzárásra ítélte, mert egy kalauzt felpofozott.

Belátjuk, hogy csakugyan igaz, hogy a madarat tolláról, Batthyányit barátjáról lehet megismerni.

Batthyány ugyanis azt állítja

„mennyi igaz magyar ember, a munkástól fel a legmagasabb társadalmi körökig tisztel meg engem szeretetével és becsülésével.”

Na, hát ezt Batthyány maga sem hiszi. A munkások „szeretetével” úgy hisszük, tisztában lesz a gróf ur. Amiként valószínűleg még azt a megjegyzést sem feledte el, amit igen magas helyen tettek rája: „Der Kerl soll mir nicht vor die Augen kommen!”

Batthyány és a pápa áldása.

Alig mulik nap, hogy itt vagy ott egy-egy újabb „alkotásával” ne kelljen találkozunk a diadalmasan előrenyomuló klerikális szellemnek.

Most is a klerikalizmusnak egy ilyen újabb ténykedésére, arcátlan tolkodására tett bennünket figyelmessé egy községi jegyző.

Arról van szó, hogy a királyhídi római katolikus egyház templomépítési szükségletét nem lévén képes sajátjából fedezni, országos gyűjtést eszközöl e célra, amit a miniszter meg is engedett. A kegyadomány gyűjtése érdekében kibocsátott kérelem s gyűjtő-iv mellé 1—1 rózsaszínű levél van becsatolva, a jegyző urakhoz címezve.

A külön levél, melynek alján *Dezasse* János gróf cs. és kir. kamarás, a helyi bizottság elnökének neve áll, a többek között a következőket tartalmazza:

„Ha községe legalább 20 korona adományt juttat, az épp oly hazafias, mint egyházi célra, az esetben Tekintetességének — vagy családja ön által megjelölendő bármely tagjának — egy művészi kivitelű, hat színben festett, a nagybizottság elnökének, gróf *Batthyány Tivadarnak* sajátkezű aláírásával ellátott remek köszönő diszoklevelet díjtalanul küldünk, nagy szalonjának díszére fog válni. — Azonkívül örök emlék

gyanánt küldünk Tekintetességének egy szent szobrot, érmet, keresztet vagy olvasót, amely a pápa áldásával lett ellátva s kizárólag eme mozgalom céljára lett felszentelve.”

Ime, a jezsuita elve: a cél szentesíti az eszközt. Csakhogy minél több pénz gyűljön össze, ime, milyen furfanghoz folyamodnak. A fő a nagyszakállu *Batthyány Tivadar* grófnak sajátkezű névaláírása.

Bizton hisszük azonban, hogy a Vasutas Szövetség bajain már a pápai áldás sem segít, de még a grófi aláírás sem.

A második pofon.

Habetler tagtársunk öntudattal élő munkás volt a miskolci műhelyben. Sokat dolgozott és kínos körülmények között. Egy velőket hasogató zajjal működő gép szomszédságában volt a munkahelye és onnan hiába kéredzkodott el egyik nap, mint másik nap, egyik héten úgy, mint másik héten, egyik hónapban, mint másik hónapban: nem lett semmi foganatja. Habetlernek ott kellett dolgoznia abban a pokolban, amíg minden idegszála tönkrement. Emellett szekaturáknak is ki volt téve: egy mérnök urral állandóan baja volt úgy ez elszámolás, mint a munkateljesítés dolgában. Míg végre egyszer színültig telt a serleg és Habetler egy szép nyári reggelen a mérnök urat, kinek a kritikáját igazságtalannak érezte: hatalmasan, de isten igazában képen teremtette.

E tette után Habetler lerakta a szerzőségeit és várta a büntetést, ami persze az elbocsátással kezdődött. Ezzel azonban nem elégedett meg a felsőbbség, a munkanélkül maradt beteg családapát még fel is jelentette hatóság elleni erőszak büntette miatt és a vádtanács vád alá is helyezte.

Habetler védelmére szövetségi ügyészünket hildöttük le, aki mindenekelőtt orvosszakértő által való megállapítását kérte annak, hogy Habetler roncolt idegzeti ember, akit a vasutnál teljesített munka tönkre tett. A második tárgyaláson a szakértő meg is állapította ezt a tulideges állapotot. Az ügyész azonban megmaradt a vád mellett.

Jogvédőnk védő beszédében elvi jelentőségű határozatként kérte megállapítani, hogy a mérnök urnak adott nyakleves csak közönséges nyakleves, nem pedig hatóság elleni erőszak. A törvény csak a vaspályák kezelő és felügyelő személyzetét mondja hatósági tagoknak, nem pedig egyáltalában a vasuti intézetek kezelő és felügyelő személyzetét. Annak, hogy a vaspálya személyzete fokozottabb oltalomban részesüljön, megvan a maga értelme. Ez magyarázatát leli abban az óriási személy- és vagyonbiztonsági érdekekben, amelyet a vaspálya képvisel. De a műhely, az csak olyan műhely, mint akármelyik waggon-gyár, vagy gépgyár műhelye.

A bíróság elfogadta a jogvédő érvelését és Habetlert a pofonért csak becsületsértésben mondotta ki bűnösnek, ellenben a hatóság elleni erőszak büntetnének vádjá alól felmentette.

A mérnök ur hosszú orral távozott a tárgyalásról. Ez volt a második pofon.

Egy röpirat históriája.

Vagy negyven aláírással egy röpiratot bocsátottak ki Székesfehérvárról.

Egyet sikerült elcsipnünk, a többit csak Székesfehérvár környékén merték osztogatni. Az összes állítólagos aláírók tanuk jelenlétében kijelentették, hogy a röpirat tartalmáról nem volt tudomásuk és azt alá sem írták.

Itt megjegyezzük, hogy a legmesszebbmenő kutatásunk dacára sem tudtunk még egyet a birtokunkban levő röpiraton kívül beszerezni, mert még maguk az aláíró munkások sem látták s így el sem akarják hinni, hogy a röpirat nevük aláírásával megjelent volna. Egy-két „beavatott” szent — így a munkás szakcsoport jegyzője — azt mondja, hogy a röpiratok nem Székes-

fehérvárnak, hanem az ország más vidékeire szánták. E tárgyban különben az aláírók közül eddig már hárman nyilatkoznak is.

Nyilatkozat,

mely szerint kijelentjük, hogy a „*Vasuti munkások! Testvéreink!*“ kezdetű röpirat aláírói között nevünk jogtalanul szerepel s nevünk ilyenemű felhasználásához senkinek sem adtunk meghatalmazást. Egyben kijelentjük azt is, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetsége ellen intézett támadással nem azonosítjuk magunkat.

Kelt Székesfehérvárott, 1908. évi február hó 10-én.

*Gyöngy József, géplakatos,
Varga István, bognár,
Baranyi Ákos, asztalos.*

Kíváncsiak vagyunk, hogy Winter és Rauscher főnök uraknak mi a véleménye az ilyen röpiratok felől. A „*zirci papok*“nál vagy Prohászka püspöknél így tanítják a „szocializmust“? A munkásság azonban helyesen ítéli meg a helyzetet, amikor a röpirat értelmi szerzőit „felül“ keresi. *A cél világos: megbontani a vasuti munkásság tömör sorait, hogy az elért sikereket el lehessen orozni tőlük.*

A munkásság azonban résen áll s kellő időben fog rászólni az uszítókra, mondván: hátrább az agarakkal!

Megöltek egy királyt.

Fényes palotának, millió polgárnak egyaránt akart teljhatalmu ura lenni Dom Carlos portugál király.

A palota és annak minden lakója behódolt a királynak, de az istenadta nép nem akart rabszolgájává szegődni.

Megkezdődött a harc!

Egyik oldalon a király s mindenre kész kalandornisztere, a nyers erőszakra támaszkodva, a másik oldalon az elkeseredett nép a jövőbe való hit reményével, vivta meg harcát.

A zsarnokság napról-napra vérben gázolt. A börtönöket a forradalmárok ezrei töltötték meg.

Ügylátszott, már-már győzedelmeskedett a zsarnoki uralom, amidőn bejárta az egész világot a hír: *megöltek egy királyt.*

A biboros uralkodó fiával együtt kiterítve feküdt a ravatalon.

Kihült a kéz, amely a szabadságot elrabló rendeleteket alkírta. Elnémult az ajak, amely a dorbézolásra szánt milliókat követelte büszkén, gögösen a néptől. A zsarnok átadatik az enyészetnek, tettei a történelem ítélőszéke elé fognak kerülni.

Megölték a királyt — suttogja örömmel a felszabadult portugál nép!

Megöltek egy királyt! — mondják egymásnak az öröm érzetével a szabadságért, a kulturáért rajongó emberek széles e világon mindenütt.

A humanizmus nevében tiltakozik lelkiismeretünk mindennemű gyilkosság ellen, de amidőn látjuk, hogy egy ember halálával ezreket, milliókat lehet megmenteni az életnek, akkor nem haborodik fel a lelkiismeretünk, amidőn szellő szárnyán jön a hír: *megöltek egy királyt...*

A vasuti munkások országgyűlése.

(Befejező közlemény.)

A választások befejezése után az indítványokra kerül a sor.

Fellner Béla az első számú indítványt, amely úgy szól, hogy az alapszabályok olyképpen módosítsanak, hogy a helyi csoportokat 40% illese, ebből a 40%-ból 15% a csoport betegjeinek segélyezésére volna fordítandó, elfogadásra nem ajánlhatja.

Tomek Sándor (Debrecen): A debreceni csoport, mint az indítvány benyújtója tisztában volt azzal, hogy ezidő szerint az alapszabályok módosítása nehézségekbe fog ütközni. Sajnos azonban, a dolog úgy áll,

hogy a tagok javarésze a szövetséget betegsegélyzőnek tekinti. Ha küldöttársai osztják nézetét, úgy a helyzetre való tekintettel indítványát visszavonja.

Benedikti József (Debrecen) egy nézetet vall Tomekkel. Indítványuk előnyt nyujtana csoportunknak. Rajta lesz, hogy küldőivel megértesse, hogy a szövetségnek egyéb céljai is vannak, mint a betegsegélyezés.

A II. számú indítvány, hogy a bélyegek kifizetés után azonnal értéktelenítessék, határozatot nem igényel, amennyiben ez az egyes csoportok vezetőségeinek hatáskörébe tartozik.

A hatvani helyi csoport indítványát, hogy havonta egyszer rendezzen a központ a kisebb csoportoknál felolvasást, ezidő szerint kivihetetlennek tartja a referens.

Pászthy Károly is ily értelemben szólal fel.

Kiss Miklós szomorúnak találja, hogy anig más szövetségek évente ötször is kapnak jegyeket, addig nekik ezt a kedvezményt még előbb meg kell szerezni. Ha ezt megszerzik maguknak, úgy szó lehet arról, hogy minden hónapban mind a 90 csoportnál tartassanak felolvasások.

Major Mihály (Budapest): Felolvasásokra kellene a fősúlyt fektetni, mert ez az egyedüli, amit a többség még eltűr. Nevelni a tagokat, különösen a vidéken, a legelső feladat.

A IV. számú indítvány, hogy a bélyegekre nyomassék rá az illető tagkönyvecske száma, *Fellner Béla* előadó szerint, amilyen ideális volna, technikailag éppen oly kivihetetlen.

Schönfeld Samu (Sátoraljaujhely), az indítvány benyújtója nem hiszi, hogy oly nagy anyagi áldozatokba kerülne ezeknek az előállítására.

Kiss Miklós felvilágosítást ad a bélyegek értéktelenítésének módjáról. Schönfeldnek bélyeg-rendszerét kivihetetlennek tartja.

Benedikti József (Debrecen) utal a debreceni csoportra, ahol havonta értéktelenítik a bélyegeket.

Béres József (Budapest) a tagdíjak szedését nehéznek találja, de éppen ilyen nehézkes a bélyeg-rendszer is, reformálást szeretne.

Kiss Miklós legjobbnak véli, hogy a csoportok úgy értéktelenítsék a bélyegeket, ahogy legjobbnak találják. Ehez a közgyűlés hozzájárul.

A nyugoti helyi csoport V. számú indítványát: *Válasza meg a közgyűlés Landler Jenő dr. elvtársat a szövetség tiszteletbeli tagjává, Fellner Béla* előadó indokolása után a közgyűlés elfogadja.

Landler Jenő dr., mint szociáldemokrata, az eféle külsőségekre nem sok súlyt helyez. Ezt a megtiszteltetést csak előlegnek tekinti. A jó napokban nem igen fogják őt láthatni, de a nehéz órákban, igéri, hogy a vasutasok között megkeresi a helyét. (Éljenzés.)

A közgyűlés folyama alatt benyújtott indítványok kerültek ezután sorra.

Az északi helyi csoport nevében *Stern Fülöp* a következő indítványt nyujtotta be:

Tekintettel arra, hogy a mostani tagjárulékszedés, illetve a bélyegrendszer nagy nehézségekbe ütközik, továbbá tekintettel arra, hogy egyes bizalmiférők nem a leglelkismeretesebben kezelték a rájuk bízott bélyegeket és ezáltal a szövetségnek és a helyi csoportoknak tetemes anyagi kárt okoztak, mondja ki a küldött-közgyűlés, hogy utasítja az ujonnan megválasztott központi vezetőséget, hogy a jövő évi küldött-közgyűlésig (esetleg előbb) egy más praktikusabb tagjárulékbefizető módszert hozzon javaslatba.

Az indítványt *Fellner Béla* elfogadásra ajánlja.

Kiss Miklós az előadóval szemben az indítvány ellen szólal fel, mire

Stern Fülöp indítványát visszavonja.

Faragó Dezső (Budapest) a következő indítványt nyujtja be:

Indítványozom záros időn belül egy szolgálati szabályzat kidolgozását az alkalmazottak részére, amely különös súlyt

helyezzen a munkaidő oly mérvű beosztására, hogy alkalmuk legyen önmagukat kiképezni, mert csak így felelhetnek meg ama hivatásuknak, hogy a tagokat nevelhessék.

Ezzel kapcsolatban az indítványt szóval is megindokolja s kívánatosnak tartaná a szabályzatot a Magyar Vasutasban is közzétenni.

Eme pont körül vita fejlődik ki, a közgyűlés végre *Faragó indítványát elveti.*

Schneider András (Budapest) a következő indítványt nyujtja be:

Indítványozom, hogy az esetleges munkanélküli társaikat a helyi csoportok saját belátásuk szerint saját pénztárukból — segélyezhessék.

Pohánka András és *Kiss Miklós* az állandó segélyezést kivihetetlennek tartják. A közgyűlés ily értelemben határoz.

Major Mihály (Budapest) a következő indítványt nyujtja be:

Szövetségünk anyagi helyzetét tekintve, indítványozom, hogy a vezetőség ama határozatát, mely szerint a közgyűlési küldöttek költségeit a helyi csoportok fődözzék, a közgyűlés hagyja jóvá.

Többeknek ily értelmű felszólalása után a közgyűlés az indítványt elfogadja.

Kolumbán Miklós (Budapest):

Bizza meg a küldött-közgyűlés a központi vezetőséget, hogy a legrövidebb idő alatt szedje be az összes adatokat a napibéres alkalmazottakat illetőleg és ennek alapján lépéseket tegyen a betegpénz felemelése végett, továbbá a magasabb pótbér, a tuloráknak 25%-kal való jobban díjazása és végül a vasárnapi munkaszünet érdekében.

Fellner Béla előadó szerint ez az indítvány nem is tartozik a közgyűlés elé, különben is történnék minden irányban lépések. Felszólalnak még a munkaviszonyokat illetőleg

Frisch Ignác (Budapest) a műszaknál alkalmazott személyzet,

Halbrohr Mór (Budapest) a vasárnapi munkaszünet,

Béres József (Budapest), a munkaidő rövidítése és végül

Pottermann Dezső (Budapest) a pálya-munkások érdekében.

Benedikti József (Debrecen) az ottani pályamunkások sérelmeit tárja fel a közgyűlésnek.

A tiszteletdíjakat illetőleg elhatározott, hogy a múlt évi határozat marad érvényben.

Kiss Miklós ama reményének ad kifejezést, hogy a jövő évi közgyűlésnek módja lesz az alapszabályokat olyképpen módosítani, hogy a szövetség a tagoknak még hathatósabb támogatást nyujtson szorult helyzetükben.

Rácskay Gyula, vasuti és hajózási főfelügyelő, indítva érzi magát, hogy felszólaljon, mert kötelességet vél teljesíteni, amidőn kijelenti, hogy a közgyűlés alapszabály-szerűleg folyt le.

A pihenő idő szabályozását célzó tervezet készen van s belátható időn belül tárgyalható is lesz.

Vissza kell azonban utasítania azonban az elnök ama állítását, mintha az alapszabályok módosítása nem találna az illetékes körök előtt jóakaratra. Hivatkozik a barcsi és zákányi csoportokra, amelyeknek felfüggesztő végzését éppen a főfelügyelőség közbenjárása folytán helyezte a somogyi alispán hatályon kívül.

Indokoltnak látja ily körülmények között, ha a főfelügyelőséget a vasuti munkásság jóindulatába ajánlja. (Éljenzés.)

Kiss Miklós elnöki zárbeszédében megjegyzi, hogy a főfelügyelőség ténykedéseit nem tette bírálat tárgyává. Más fórumok azok, akikre célzott s akik a kétféle mérleget használják.

Ismerteti az igazgatóság leiratát, amelyet a közgyűlésre kért szabadjegyek és szabadság tárgyában a szövetséghez intézett. De megemlíti azt is, hogy ugyanezen tárgyban

mily utasítást adott az igazgatóság a szolgálati főnökségek részére.

Keserőség kell, hogy eltöltse sziveinket, amidőn ilyen bánásmódot tapasztalunk.

A küldöttek 90%-a fizetett jeggyel jött fel, 28 bejelentett küldött szabadság hiányában meg sem jelenhetett. Kéri a küldötteket, hogy hassanak oda, hogy a vasuti munkásság még nagyobb áldozatokat is hozzon. Azokat pedig, akik ezen a közgyűlésen nem lehettek jelen, vigasztalja meg az a tudat, hogy velük érzünk, velük vagyunk.

Leles éljenzés közben zárta be az elnök a közgyűlést.

Aznap este kabarett-estélyen találkoztak a küldöttek. A rendezőség ezuton mond köszönetet Csillag Szerén, Szabó Teréz, Mezei Kreszy urhölgyeknek, valamint Gündör Aurél, Dóry Géza és Vállfy Béla uraknak szives közreműködésükért.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A helyi csoportok közleményei.

A temesvári helyi csoport vezetősége névsorából Stojalovszky Ulászló és Dóczy Lajos könyvtáros neve nyomdahiába folytán kimaradt.

A brassói helyi csoport e hó 15-én, szombaton este, a városi sörcajzárban tartja rendes évi közgyűlést.

A szegedi helyi csoport e hó 15-én, szombaton este 8 órakor, taggyűlést tart. A taggyűlés után a Máv. alkalmazottai fogyasztási szövetségének igazgatósága a konzum-ügyekről rendez előadást.

Az északi főműhelyi helyi csoport vezetősége értesíti a t. tagtársakat, hogy folyó hó 15-én, szombaton, a fizetés miatt a felolvasás elmarad.

Hétfőn, 17-én este taggyűlés lesz. Kívánatos, hogy a napirend fontosságára való tekintettel minél többen jelenjenek meg.

A szombatról elmaradt könyvtáróra ugyancsak hétfőn tartatik meg.

A nyugati helyi csoport vezetősége a következőket adja tudtul:

1. Vezetőségi ülés minden hó utolsó hetében esütörtökön este 7 órakor.

2. Taggyűlés minden hó 3-án; ha ezen nap vasár- vagy ünnepnapra esik, akkor az utána következő napon tartatik meg.

3. Hivatalos óra minden keddi napon. Ugyanezen napokon könyvtárak és tudományos felolvasások tartatnak, valamint befizetések is eszközöltetnek.

A petrozsényi helyi csoport hátralékos tagjai felszólítatnak a tagdíjhátralékok mielőbbi kiegyenlítésére, ellenkező esetben a tagok sorából töröltetnek.

A rákosrendezői helyi csoport saját helyiségében sorozatos felolvasást rendez minden hó 1-ét és 15-ét követő szerdán este 7 órakor. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Az ujonnan megválasztott vezetőségek névsora:

Kecskeméti helyi csoport. Elnök Heim Antal, jegyző Zsilka István, pénztáros Szabó József, ellenőrök Prohászka József és Torma Pál, vezetőségi tagok: H. Szabó József és Banó Ferenc.

Érsekújvári helyi csoport. Elnök Weigl Gyula, jegyző Schuck Jenő, ellenőrök Klima Gyula és Kubina István, pénztáros Streba István, bizalmiférfiak Horob Gábor, Januska Lajos, Kőrmendi Sándor, Kikna József, Ivánics István, Prokopec József, Dudek Károly, Decsi Mihály és Herodeki Lajos.

A brassói kudarc.

Szép titokban, hogy valahogy meg ne sejtjük, hirdették a szentek e hó 8-ára a brassói közgyűlést.

Meghívták erre a vasuti munkásságot is, a műhely kapuján kifüggesztett meghívó útján.

A gyűlést a II. osztályu étteremben szándékozták megtartani, de jobbnak vélték azután az iskolaterembe bevonulni, miután az iskolaterem közvetlen szomszédságában van

a rendőrségi kirendeltség

őrszobája.

Ilyképpen rendőri fődözet mellett gyülekeztek a szentek.

Szives vendéglátás.

Mint már említettük, a szentek meghívták a munkásságot is a gyűlésre, hogy a munkásszakcsoportot megalakíthassák.

A munkásság meg is jelent a gyűlésen, amelyet azután a szentek elnöke azzal nyitott meg, hogy akik nem tagok — távozzanak.

— Hát akkor minnek hívtak ide?

— Ez a maguk vendéglátása?

— Menjünk el! Hagyjuk itt őket.

Igy zugott fel a munkásság az elnöki felhívásra.

A központi szentek kiktildöttei azután jóvátenni igyekeztek az elnöki bakklövést s maradásra bírták a vasuti munkásságot. Veszttükre. Ma már ők maguk is belátják, hogy jobb lett volna a munkásságot nyugton hagyni.

Nincs felmentvény.

Jellemző mozzanata volt a közgyűlésnek Kiss János váltóór beszéde.

Bátran, szókimondóan állt szembe a nagyszagos urakkal és ki merte mondani, ami a „kis emberek” szívére nyomta.

Visszautasította azt a vádat, hogy a tagok volnának hibásak azért, hogy a szövetségi kerület züllik.

Amikor 4 hó előtt a mostani választmány elfoglalta a helyét, a régi választmány még csak pénztári jelentést sem terjesztett a közgyűlés elé. Most ugyanez a dolog ismétlődik meg.

„Miért nem számol be tehát a választmány működéséről a mai közgyűlésnek? Miért csinálnak mindent a tagok tudta nélkül? Hogyan lehetséges az új vezetőséget megválasztani, mikor még a réginek a felmentvényét sem adták meg?”

Ez volt Kiss beszédének a veleje.

A válasz az volt reá, hogy **alapszabályellenesen** mégis új választmányt választottak, holott a régi sem pénzről, sem egyebekről beszámolni nem tudott.

A primadonna.

Zugó helyeslés követte Kiss váltóór szavait, aki midőn azt látta, hogy tényleg alapszabályellenesen cselekszenek az urak, társaival kivonult a teremből.

Nem maradt benn más, mint egy pár aranyozott hivatalnok, egy-két művezető s a szervezett vasuti munkásság.

Ezekhez intézte beszédét a nap hőse: Osváth István, istvántelki lakatos.

Minden második mondata esküvés volt:

„Az egek urára esküszöm, a mindenható hatalmas isten látja lelkemet, hogy

nem akarok művezető lenni!”

Harsány kacaj volt a felelet ezekre az ostoba szavakra.

A java azonban csak akkor következett, mikor Osváth, a primadonna, megkezdte esküvel tarkított ostoba és hülye kirohanásait a vasuti munkásság ellen.

Minden szavát óriási ellentmondás követte.

A hivatalnoki kar szepegve huzódott az elnöki emelvény köré s igazán csak a munkásság önmegtartóztatásán mulott, hogy Osváth ur ép bölrel hagyhatta el Brassót.

Ámbátor az is igaz, hogy a diszmunkás egy percre sem merte elhagyni a II. osztályu éttermet.

Hol a munkás-szakcsoport?

Vagy egy fél órai kinos nyöszörgés után, elvtársaink megunták már a primadonna hápogását hallgatni. Mind sürűbben hallatszott a kiáltás, hogy hol a munkás-szakcsoport? Osváth és Lányi urak azonban hiába tették meg a hosszú utat Brassóig.

Egyetlen egy munkás nem akadt, aki a szentek közé állt volna.

Pedig Osváth ur az egy atyaistenre meg esküdött, hogy ha kettő beiratkozik, ugy nyomban megteszi az egyiket a munkás-szakcsoport elnökének, a másikat pedig jegyzőnek. De még az esküjének sem akartak hinni. Még két ember sem akadt, aki szavainak, esküjének hitelt adott volna.

Nincsen elnök!

A gyűlés éppen Batthyáynak akart üdvözlő táviratot meneszteni, amidőn rémhir szállta be a termet: „nincsen elnök!”

A program szerint az ujonnan megválasztott elnökért deputáció ment. Az új elnök azonban értesülve a gyűlés botrányairól, nagyon helyesen ítélte meg a helyzetet, amidőn az elnökséget vállalni ily körülmények között nem volt hajlandó és inkább kerekelt oldott. Késő estig üldözte őt a küldöttség, anélkül hogy nyomára akadt volna.

A közgyűlést annyira kiábrándította az a rémhir, hogy nincs elnök, hogy egészen elfelejtette Batthyány grófot sürgönyileg üdvözölni.

Hát akkor mi a fenének küldték le Lányi urat Brassóba, ha még csak sürgönyözni sem tudott.

De ha a sürgöny el is maradt, a brassói szent kertület bomlása aligha fog elmaradni.

LEVELEZÉS.

Budapest-rákosrendező pálya-udvar. (A helyettes főnök ur büntet.) A rákosrendezői helyettes állomásfőnök igazán mély tudásra valló módját találta ki annak, hogy miképpen lehet megóvni az alkalmazottakat a különféle betegségektől. Egyszerlen megtiltotta nekik, hogy betegek legyenek.

Nem tette ugyan nyiltan, kertelés nélkül, hogy a beteg jelentéstől elriassa őket, ó nem, a helyettes főnök sokkal bölcsőbb, semhoggy ne tudná, miszerint ez nem megy ma már oly könnyen. Ehelyett azonban a betegállományból szolgálatra jelentkező alkalmazottakat, akik betegségük előtt 12 órai szolgálat után 24 órai szabadidőt élveztek, egyszerűen „szolgálati érdekből” beosztja 24 órás szolgálatához. Ez ellen pedig nincsen apelláta. S hogy minő hátránya van ebből az illetőknek, bizonyítja, hogy amíg a 12 órai szolgálatot tevő váltóőrök az egész szolgálati idejük alatt csak két váltót kezelnek, addig a büntetésből 24 órás szolgálathoz rendelt kocsirendezők 25 váltót kezelnek, sőt még a központi váltóházat is tartoznak tüzelővel és vízzel ellátni. Mindez pedig azért van, mert a munkás nem várta meg, míg a sinek között összeroskad, hanem előbb jelentett beteget.

De nemcsak büntetni, hanem jutalmazni is tud a helyettes főnök ur. Amíg ugyanis kedvenc emberei tetszés szerint vehetnek maguknak szabadságot, addig a „feketéket”, a beteget jelentők még akkor sem kapnak 3-4 napi szabadságot, ha az illetők már évek óta nem vettek ki még fél napi szabadságukat sem.

Igazán, a mi véges elménk nem képes megérteni a helyettes főnök ur logikáját, mert vagy betegek voltak az alkalmazottak, akkor lelketlenség volt még jobban sujtani őket, vagy nem voltak betegek, akkor pedig vonják felelősségre az amugy is a központi hatalomtól függő pályatorvost, hogy miért engedett „teljesen egészséges” alkalmazottakat a betegállományban.

De így, önkényűleg eljáráni, büntetni, ez enyhén szólva lelkiismeretlenség.

Mit gondol Sággi Győző helyettes főnök ur, igazunk van?

Nagykanizsa. (Igazságszolgáltatás a déli vasut mentén.) A múlt hó 23-án este történt, hogy Vojnovics Ferenc, a tolató mozdony vezetője, valamint Sifkovics Pál fűtő együtt mentek fel a mozdonyra szolgálattelre.

Amint a mozdonyra felléptek, észrevette Vojnovics Ferenc mozdonyvezető, hogy csak egy kis lámpa ég kettő helyett.

Ezért neki támadt durván a fűtőnek, hogy miért nies két lámpa a mozdonyon.

Amidőn a fűtő mentegette magát, hogy ő nem hibás, hisz együtt jöttek fel a mozdonyra, s a lámpa hiánya a nappali szolgálat tevőt terheli. Erre a minden emberi

érzés hijján lévő mozdonyvezető a szegény öreg összetört fütőt mellbe vágta ezzel a kijelentéssel: „Majd megmutatom, hogy magát terhelő a felelősség.“

Amidőn pedig a fütő a további tettelegességtől tartva felemelte a szénlapátot, hogy ezzel elriassza az ismételt tettelegességtől a mozdonyvezetőt, akkor az gyáván beszaladt denúciálni a fütőt, mintha az volna a bűnös. Másnap még a szegény fütőt akarták megbüntetni azzal, hogy elvonják a tartalék szolgálattól.

Tessék összehasonlítani a multkor közölt esettel, amidőn Szél Józsefet büntették meg ártatlanul 6 koronára, akkor láthatjuk, hogy milyen igazságszerető Rosenheim mérnök ur.

De vannak még egyéb dolgok is:

Kövesi Zsigmond fordító úr kérte Rosenheim mérnököt, hogy segítse őtet előfűtői vizsgára menni, mert a főnök ur elutasította.

Erre Rosenheim mérnök ur megkérdezte Kövesit: Ugyebár, ön a munkás-szövetségben van? Amidőn igenlő feleletet kapott, akkor a következő jellemző szavakat intézte Kövesihez: „Lásna-lásna, ha ön a szentkoronás-szövetségben volna, akkor könnyen menne a dolog, de így nem szabad az érdekében tennem semmit. Tudja ön, hogy most én vagyok a szentkoronás-szövetség elnöke s az én közbenjárásommal egész biztosan sikerülne a maga ügye.“

Amióta Rosenheim mérnök a szentek elnöke, azóta valóságos hajtóvadászatot rendez a mi tagjainkra. Tarján mérnök buzgó segítőtársa ebben a szentes munkában. Csak vigyázzanak az urak, mert könnyen beletörhet a fejszékük abba a kemény fába, amelybe belevágni szeretnének: A nagykanizsai szervezett vasutasok mindenre készen várják ezeket a támadásokat azzal a nyugodt önérzettel, hogy nincs mit veszíteniük.

Hosszu ur fészkelődik.

Ez évi 5. számunkban megirtuk Hosszu Jenő, kolozsvári főmérnöknek a nyulteryésztes körül szerzett érdemeit.

Idevonatkozólag most egy nyilatkozatot kaptunk, amelyet Hosszu ur tollba mondása alapján fogalmaztak és 36 munkással aláírni kényszerítettek.

Szóról szóra közöljük azt a „cáfolatot“, amelyhez azután megtegyük a magunk megjegyzéseit.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Magyar Vasutas“ jelen évi 5. számában „A kolozsvári műhelyből“ cím alatt napvilágot látott cikkhez ohajtanánk némi megjegyzést fűzni. Jelentéktelen ez a cikkeske, nagyon alacsony gondolkodásra mutat és nem is méltó feleletre, de mégis álljanak itt a következők.

E cikkben határozott rosszakarattal szeretné meghurcolni a t. cikkirő ur a kolozsvári műhely állítólagos „denúciánsait“ s főképpen Hosszu Jenő főmérnök urat. Ha Hosszu ur elolvasta, hogy miként igyekszik a rosszakarat ferde világításban feltüntetni mindnyájunk érdekében végzett fáradságos munkáját, bizonyára keserűséggel mondhatja: „Jó tett helyébe jót ne várj.“ Mert a nevezett főmérnök ur *oly nemes társadalmi missziót tölt be körünkben, hogy megirigyelhetné tőlünk, kolozsvári műhelymunkásoktól, bármely munkáscsoport.* S mégis ő „gyűlöli a szócit“. Mint tevékeny ember igenis gyűlöli a téleneket, a resteket, de segíti az igyekvő, szorgalmas munkásokat. Nem tudjuk megérteni, hogy miképpen nyilvánulhat valamely gyűlölet jótéteményekben.

Nem tartjuk méltónak a nevezett cikket annyira, hogy minden egyes rágalmát külön-külön megcáfoljuk, csakis arra szorítkozunk, hogy helyes, megfelelő világításban tüntessük fel jöttévünk egy és más tetteit.

A hitelszövetkezettel megmentett minket az uzsorásoktól s kaptunk olcsó kül-

csönt, ezért mindnyájan le vagyunk kötelezve. Befizetett részvényeink kiutalására miniszteri jóváhagyással alkotott alapszabályok értelmében történik.

Kolozsvártt és minden nagyobb városban általános a húsdragaság. Ellensúlyozására a többi kulturországokban is divó nyulteryészttel próbálunk védekezni.

Az eszme tehát nem Hosszu uré, hanem, mint minden hasznos dologban, úgy ennek kivételében is segédkezett nyujtott.

Hálásak vagyunk érte, mert a kezdet nehézségein már túl vagyunk s a miniszteri kiküldött már 5 teljesen felépült nyulteryépet (mintegy 70 nyullal) vizsgált meg s az akciót méltónak találta állami segélyezésre, amit rövidesen meg is kapunk.

Humánus elbánásban részesít Hosszu ur mindenkit, akiben törekvést lát, de a haszontalan, léha, dologkerülő elemekkel szóba sem áll; ha a cikkirő urak ilyesmit tapasztaltak részéről, csak magukra vessenek. A többi koholt vádak magukban hordják a cáfolatot, nem érdemes velük foglalkozni.

Kérjük tehát a tek. szerkesztő urat, adjon helyet lapjában mindezeknek, ha lapja az igazságot pártolja és a munkás-ság érdekeit szolgálja, *nekünk érdekünk, hogy továbbra is megtarthassuk pártfogónkat.*

Nagyon helytelen irányban haladnak mindazok, akik ilyen eszközökkel törekednek meghiusítani a munkásság jólétére törekvő minden akciót és *elidegeníteni akarják tőlünk azokat a főbb-velőinket is, akik igazán javunkat akarják.*

Kolozsvár, 1908 február hó 6-án.

Maradtunk a tek. szerkesztő urnak

tisztelettel

(következik 32 aláírás).

A „cáfolat“ beküldői meglehetnek elégedve velünk: leküldtük levelüket, amely nem cáfolat, de Hosszu ur émeletítő ündies-himnusza.

A levél beküldői egyszerűen átsiklanak a dolog lényege fölött. Miért nem cáfolják meg azt, hogy a bank közvetít nyulat, káposztát? Hogy a káposzta meg a hagyma árához háromszor is utánfizettek, hogy a nyulak darabja 15—16 korona volt, hogy 5 évre terjedőleg 7% kamatot szed, nem Hosszu ur, hanem a bank úgy, hogy alig van munkás, aki Hosszu urék bankjában ne „lógna“?

Minket ilyen megrendelt cáfolatokkal nem lehet az igazság felderítésétől eltéríteni. Bátran merjük állítani, hogy a terror Hosszu főmérnök ur egyedüli reménye a munkásságot hallgatásra bírni.

Minket azonban terrorral megfélemlíteni nem lehet.

Hosszu urnak módjában állt volna egyenesen hozzánk fordulni orvoslásért vagy pedig a — bírósághoz. Egyiket sem tette, hanem ahelyett azzal fenyegeti a munkásságot, hogy *hitelszövetkezete mind-azoknak felmondja a kölcsönt, akik ellene mukkanak is mernek.*

Hosszu ur tehetetlen dühe egyébként a konzum miatt származik.

A napokban egy ívet hordoztak aláírás végett a műhelyben, össze is gyűlt 50 tag, akik hajlandók Ullmann nevű nagykereskedőtől vásárolni, ki is minden koronából 2 fillért ez uraknak % fejében enged. E sorok írója már régen tett egy próbavásárlást a fenti kereskedőnél, de minden árucikknél tapasztalta, hogy nem prima minőségűek s bizony csak visszament a konzumba. Csaklódni fognak ez urak is, kivéve azokat, akiknek csak újabb hitelre van szükségük, s valószínű, hogy még bírói uton s letiltás utján fogja egyesektől a fenti kereskedő követeléseit behajtani.

Mi elismerjük, hogy nemes cselekedet a megszorultakon segíteni, de rossz szolgálattal tenni a közügynek csupán azért, hogy sógor-koma zsebéreket mozdítsuk elő, az elitelendő és az ellen sikraszállunk-

Aki ismeri a vasutast, jól tudja, hogy sokszor megszorul. Segítsék is őt, amikor nyomor ül a küszöbére. De mit szólnak odafönn az olyan segítségre, mint amikor egy zászlószentelés alkalmával 20—40 korona hitelt osztogattak a Hosszu-féle bankból, hogy legyen mit elmulatni a munkás-ságnak? Vagy pedig amidőn a „száraz esztendőben“ *nőtlen* emberekre, akiknek se földjük, se kertjük, apró kölcsönöket tukmáltak, hogy legyen „*veteménymagra*“.

Ezek az emberek még ma is el vannak adósodva, nem csoda, ha vakon aláírják féltükben a „*cáfolatokat*“.

De higgye el Hosszu ur, hogy jó lesz le szállani a magas lóról. Jó lesz a munkásokat békén hagyni, és a szolgálati rendtartásban biztosított egyesülési szabadságot is respektálni.

A szervezett munkásság meg ne riadjon vissza az üres fenyegetésektől, mert fenyegetni mi is képesek volnánk, csakhogy ezek a fenyegetések nem volnának üresek.

Milliméter pontosággal tudnók oly tárgyak méreteit megadni, amelyek a kolozsvári műhelyben *utalvány* nélkül készültek.

Hosszu urnak tanácsos lesz tehát, rövidebbre fogni kirohanásait, mert különben megeshetik, hogy Kecskeméthy képviselő ur sem tud jó tanácssal szolgálni.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vasuti balesetek. Borzalmas szerencsétlenség történt 7-én éjszaka a Rákos-rendező pályaudvaron. Laczkó Ferenc 20 éves kocsitoló tolatás közben a vonat kerekei alá került. A szerencsétlenséget már csak akkor vették észre, amikor a tolatást befejezték. Laczkót mindenütt keresték, nem tudták hová tünt, míg végül aztán iszonyuan megcsonkítva a vágányok között rátaláltak. A szerencsétlen ember már halott volt. Holttestét a törvényszéki boncoló intézetbe vitték.

Ruttkán, a kassa—oderbergi vasut főműhelyének közelében, tolatás közben elütötte egy mozdony Novicska Oszkár munkást, kit életveszélyes sérüléseivel beszállítottak a kórházba.

Kapospártott Varga János vasuti fékező tolatás közben egy erős lökés következtében leesett a kocsiról, míg a koesi farakománya rázuhant. A lezuhanó rakomány Varga balkarját teljesen lezakította s erős sérüléseket szenvedett.

Munkások szerencsétlensége. Párisból jelentik: A Pont Aveni építők vasut vonalán 3 teherkoesi, amelyen 15 ember ült, kisiklott s a tengerbe zuhant. Egy munkás vízbefult, kettő súlyosan megsebesült.

Vasuti összeütközés. E hó 7-én az Oderberg felé haladó 2. számú gyorsvonat, Fenyőháza állomásához közel, az uralkodott hóvihár és sötétség következtében az előtte robogó 144. számú tehervonatba ütközött. Az összeütközés következtében a gyorsvonat podgyászokcsija és a tehervonat 2 kocsija kisiklott és a gyorsvonat mozdonyával együtt megrongálódott. *Schulck József, a tehervonat zárfekezője, a szenvedett sérülések következtében meghalt.* A gyorsvonat utasai közül egy utas jelentéktelenül megsérült. A vizsgálat folyamatban van.

A Máv. pályamunkásokhoz!

Az elmúlt év június havában nyujtottatok be a miniszteriumhoz azon memorandumot, melyben fel volt sorolva életeteknek gyötrelmes, nyomoruságos volta. Teljes két hónapot vártatok becsületesen és türelmesen, ama reményben, hogy a memorandumban felsorolt sérelmek orvosoltatnak. Vajjon volt-e olyan becsületes gondolkozásu veletek szemben a miniszterium és a Máv. igazgatóság, mint ti voltatok? Nem!

Mert ha az elmúlt két hónap alatt az intéző uraknak kellett volna annyit koplalni és nélkülözni, mint néktek, pályamunkás testvéreim, akkor na már egyetlen egy aktát sem irnának alá az illető urak.

Mindezekből tanulhattok, munkástársaim. Most már világos lesz előttetek, hogy miért félemlítették meg benneteket az egész vonalon az osztálymérnök és a pályafelügyelő urak. Most már láthatjátok, hogy miért jöt-

tek azzal a jelszóval, **hogy ki kell lépnetek a szövetségből, mert ellenkező esetben el lesztek bocsátva.**

Most már rá kell jönnötök önkéntelenül is, hogy ez az üres fenyegetés csak azért hangzott el, mert ti hónapokkal ezelőtt beadattátok az emlékiratot és várjátok ennek az elintézését.

Várjátok, még pedig azzal a sziklaszilárd elhatározással, hogy nem nyugodtok addig, amíg ezeket meg nem valósítják.

Ezért volt szükség a legvadabb terrorizmusra, erőszakra és hazugságra, hogy titeket a szövetségünkől elidegenítve, megbontsák tömör soraitokat.

Ha ez részben sikerült is ideig-óráig, azonban a nyomor szavát nem tudták elhallgattatni, amidőn haza tértek fáradtan családokat körébe.

Füleitek hallják a rongyos gyermekeitek siránkozását, a nyomortól és gondtól sorvadó feleségetek panaszzavát.

Szemeitek látja az örökös nyomort, melyben tengődtek.

Saját testetek érzi, hogy mint sorvad, gyengül napról-napra a hiányos táplálkozás miatt.

E három érzék: a látás, hallás és érzés fog benneteket ismét a szervezkedés útjára vezetni, hogy a jövőben ne lássátok, ne halljátok és ne érezzétek ama rettenetes nyomoruságot, amely benneteket körül fog.

Pályamunkások!

Ti, akik a legjobban vagytok elnyomva a szárnyas kerék többi rabszolgái között, lássátok be végre, hogy nem a 7500 holdas léha szakállgrófok segítenek bajaitokon, hanem csakis az öntudatos szervezkedés és tömörülés.

Fel tehát a munkára, töltsé be minden gondolatunkat a szervezkedés munkájára.

Legközelebb minden osztálymérnökség alá tartozó pályamunkásokkal külön-külön fogunk értekezletet tartani, hogy megbeszéljük teendőinket a beadott és odafüggő elfelejtett memorandumunk ügyében.

Ezeket az értekezleteken minden munkás ott legyen!

VEGYES.

Veszteségeink. Preheizer István székesfehérvári Dv. műhelyi lakatos, az ottani csoport tagja, rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. Munkásársai koszorút helyeztek ravatalára. Örizzük emlékéit!

Versite József pályamunkás, a nyugati helyi csoport tagja, hosszas szenvedés után elhunyt. Tagtársai megható beszéd kíséretében koszorút helyeztek sírjára. Béke poraira!

Értesítjük a helyi csoportok vezetőseit, hogy kiadónkunkban megrendelhető a „Magyar Vasutas” zsebnaptár horvát nyelvű kiadásban is.

A naptár ára csinos vászonkötésben 1 korona.

Felhívás. A „Vas- és Fémmunkások Segélyező Egyesülete” Rákospalotaujfalu befizetőhelyét alakított. Felhívjuk a nevezett egyesület tagjait, hogy a befizetéseket az Ofner Gyula-féle vendéglőben eszközölhetik. A fenti egyesület az összes Rákospalotán lakó vas- és fémmunkások figyelmébe ajánljuk. *A befizetőhely vezetői.*

A ruttkai vasuti munkásság által február hó 1-én a beteg vasuti munkások rendkívüli segélyalapjára rendezett mulatságon 357 kor. 67 fill. folyt be. Kiadás volt 174 kor., maradvány 183 kor. 67 fill. Felülfizettek: Gyürce Kornél 1.—, Locker Ágost 1.—, Gruber István 1.—, Apfel Gusztáv 1.—, Hosszu Sándor 1.—, Szlafkofszy József 1.—, Simó János 2.—, Szlafkofszy József 1.—, Vörös Géza 1.—, Pikulik Emil 3.—, Szluka Gyula 1.—, Novitzky Bertalan 1.—, Vojcsék Ferenc 1.—, Holub Mór 1.—, Szekerka Ferenc 1.—, Maczák János 2.—, Veöreös István 1.—, Fisch testvérek 1.—, Hierth Róbert 1.—, Jakab Márton 1.—, Jankovszki Károly 1.—, Franyó János 2.—, Hoffmann Gyula 1.—, Duckony Szaniszló 1.—, Vladár Sándor 1.—, Luz Andor 1.—, Kubinyi Rezső 1.—, Gregor József 1.—, Gócs N. 1.—, Bruna Rezső 1.—, Berencz Mátyas 1.—, Ertl Sándor 1.—, Burian Anna 1.40 kor.

A székesfehérvári Dv. műhely bizalmiférfi választmánya e hó 8-án tartott ülésén sorshuzás útján döntötte el, hogy a megválasztott vagy a kinevezett bizalmiférfiak lépnek-e ki a választmányból. A kilépés a megválasztott bizalmiférfiak esetét, így a székesfehérvári műhelyben új bizalmiférfi választás lesz. A választást február 15-ére már ki is irták. A választás körül előreláthatólag erős küzdelem fog lefolyni. A kilépett bizalmiférfiak a következők: Dobros István, Sütő Ferenc és Sümegi Lajos.

Intim-Színház. A fővárosi szórakozó helyek között a legnagyobb népszerűsége telt szert a Sándor-téri Intim-Színház.

Az előadások délután 3—7-ig tartanak. Színre kerülnek egyfelvonásos bohózatok és magán-számok. Naponta zsufolt nézőtér előtt folynak az előadások a színház rövid fennállása óta máris kedvenc szórakozó helye a finom izlésű közönségnek.

A műsor diszkrét és válogatott, olyannyira, hogy főleg hölgyközönségből kerül ki publikuma. A vasutasoknak melegen ajánljuk a színházat, ha nemes szórakozást akarnak találni.

Vasárnap délután két előadás van: az egyik 3—5-ig, a másik 5—7-ig tart.

Akik a ti filléreitekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

MULATSÁGOK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége a márciusi napok emlékére 1908 március 15-én, vasárnap este táncsal egybekötött

márciusi estélyt

rendez. Részleteket a meghívók nyujtanak.

Meghívó.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének nyugati helyi csoportja február hó 16-án, vasárnap este 6 órakor, saját egyleti helyiségében (Váci-utca 36. sz. alatti vendéglő, a Ferdinánd-hiddal szemben) saját könyvtára javára táncsal egybekötött zártkörű

KEDELYES ESTÉLYT

rendez.

Belépő-díj 60 fillér. Felülfizetések, tekintve a nemes célt, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A zenét egy elsőrangú cigányzenekar szolgáltatja.

Közreműködésüket többek közt megígérték: Bokányi Dezső, Gyagyovszky Emil, dr. Landler Jenő, Kalmár Róza, Garai Ármán stb. stb. elvtársak. *Tánc reggelig.*

Meghívó. A kiskunfélegyházi vasuti munkások 1908. évi március hó 1-én, vasárnap, Szabó Fülöp vendéglős összes termeiben (Kossuth-utca 7, Czakó-féle ház) szerpentin- és konfetti-csatával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti díj személyenként 1 kor., páronként 1 kor. 60 fill. Kezdeté este 7 órakor.

Meghívó. A szegedi helyi csoport folyó hó 23-án, délután 3 órakor szórakoztató délutánt rendez, melyre a munkásársakat ezton is meghívja a *vigalmi bizottság.*

A nagykanizsai helyi csoport 1908 március hó 1-én saját könyvtár javára estélyt rendez. Közelebbit annak idején a meghívók nyujtanak.

Meghívó. A vasuti munkások országos szövetségének székesfehérvári helyi csoportja 1908. évi február hó 22-én (szombaton) saját könyvtára javára, a „Magyar Király” szaloda termeiben a DV. dalegylet közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Kezdeté este fél 9 órakor. A zenét Pozsár Lajos jóhírnevű zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kéretnek a t. hölgyek minél egyszerűbb öltözékben megjelenni.

CSERE.

Kovács, az északi főműhelyből, cserélni óhajt a *szolnoki* műhelybe.

Kocsi-lakatos, a hatvani fiók műhelyből, cserélni óhajt bármely műhelybe. *Cím a kiadóban.*

Vasutasok!

Mindenhol, ahol megfordultok, követeljétek a Népszavát!

Kiadóhivatali üzenetek.

Többeknek. Minden reklamáció vagy lakásváltóztatás bejelentése alkalmával *kitüntetésű, hogy az illető melyik helyi csoportnál fizeti tagjárulékait.*

Szerkesztői üzenetek.

Lapzárlat hétfőn este. Később beérkezett közlemény csak a következő számban közölhetik.

Szerkesztővel értekezni naponta délelőtt 10—12-ig lehet.

Nagykanizsa. Az elbocsátott visszavételével nem foglalkozunk még akkor sem, ha legnagyobb ellenségünk is.

Nem lehet nekünk célunk, hogy bárkinek az egzisztenciáját tönkretegyük.

Sarajevo. A szabadgondolkodóknak volt lapjuk és egyesületük is. Ez idő szerint azonban az egyesület sem működik és a lap is megszűnt.

Biharmékkeresztes. Az új törvény értelmében az ön által kért segélyeket a betegpénztárak már nem folyósítják. Miután azonban a pénztárak új alapszabályokat kapnak, valószínű, hogy a régi állapotok visszaállíthatnak.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII. Nyár-utca 1.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlöttekért a kiadóhivatal nem vállal felelőséget

FRIEDMANN HERMAN
törvényszékiileg bejegyzett órásmester
Budapest, VIII., Vas-utca 19.
(A Rókna-kórház közelében.)

Ajánlja 3 évi jótállás mellett a legpontosabban kipróbált, jól járó

„VASUTI ÓRÁT”
Ára 7 korona.

Ezen órát utánvétel mellett, vagy a pénz előzetes beküldése ellen szállítom. — Meg nem felelő óráért a pénzt visszaadom.

SERTÉSPOR.

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik és egészséges marad, ha eleségébe naponta világhírű **MANHATTAN** sertéstápporunkból csekély mennyiséget ad. 5 kilós postacsomag 5 korona postantárvétellel. — **Hasznos tanácsadó** házi állataink hizlalása és táplálásához valamint, ezek betegségeiről s ettől való megóvhatásokról című, minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet minden rendeléshez ingyen mellékeljük.

MANHATTAN Vállalat
Budapest, VII., Verseny-utca 6. sz.

5 kilós postacsomagok ezrivel küldetnek szét a világ minden részébe.

Kedvező alkalom!

6 koronáért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 darab) :: kevéssé megsértült, finom, enyhe ::

pipereszappant

rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. — A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József
Budapest, VII., Verseny-utca 6.